

KOČEVSKI SLOVENEK

Izdaja vsakega 5., 15. in 25. dne v mesecu; če je na tak dan praznik, dan prej. — Pos. štev. 150 din.; letna naročnina 30 din., v zamejstvu 60 din. — Poštno-ček. rač. št. 17.785. Oglasi po ceniku. — Izdaja konz. lista, čigar predstavnik in odgovorni urednik je Karol Škulj, župnik v Dolnji vasi pri Ribnici. — Tiska tiskarna J. Pavliček, Kočevje.

Samim sebi!

Nikdo ne more tajiti, nasprotno, mnogi drugi narodi priznavajo nam Slovence, da smo narod z lepimi lastnostmi. Kamor gredo naši pevski zbori ali romarji n. pr., povsod zadivijo druge narode s svojim lepim petjem, kar se je zopet letos na binkšno nedeljo pokazalo pri sprejemu slovenskih 500 romarjev pri papežu v Rimu. Francija in Nemčija, pa tudi Amerika hvall naše delavce, ki so vztrajni kot malokateri, saj marsikje svarijo, da preveč delajo.

Da nismo ravno trde glave, dokazujejo svetu naši rojaki na visokih mestih, bodisi na znanstvenem, bodisi v politiki ali gospodarstvu, saj imamo rojake, ki so dali svoje izume celemu človeštvu v korist.

Tudi naš značaj nas prikupi drugim ljudem tako, da se kar kmalu udomačimo, kamor nas zanese pot za kruhom. Znani smo Slovenci kot prikupljivi, postrežljivi in vdani ljudje. Sedanji svet ljubi šport, šah in drugo. Pa, četudi smo majhen narod, se ta ali oni zavzame novo polje, kjer bolj ali manj proslavi naš narod. Na telovadnem polju so slovenski fantje lani dobili v Parizu prve odlike, svoj čas pa v Pragi. Med šahisti imamo naše rojake na različnem mestu.

Poleg naštetih dobrih lastnosti imamo Slovenci tudi slabosti, katere pa nas postavljajo pri drugih ljudeh v senco. Bolje bi bilo, da jih ne pokažemo, in stremeti moramo za tem, da jih iztrebimo iz svojega značaja. Ena glavnih naših slabosti je, da sebi, svojemu človeku ne zaupamo, raje pa tujcu. Da so med drugorodci ljudje z odličnimi krepostmi in sposobnostmi, kdo bi to tajil. A vendar moramo ljubiti svojo kri sorojakov toliko, da mu zaupamo bolj kakor drugorodcu, če namreč naš človek ni pokazal kaj tacega, da mu moramo odreči zaupanje. Ta naša slabost, da tujcu več zaupamo kot sorojaku, nam zelo veliko škoduje in jemlje nam v oči drugih narodov ogled. Kar pogledimo v življenje! Če pride v vas kak tujec, pa odpre prodajalno ali gostilno ali pa morda kako obrt, kako radi pustimo svojega človeka, ki nam je vedno postregel pošteno, nam izkazoval le prijaznost, pa se oprimemo tujca, baš zaradi tega, ker ni naš človek. Tujcu nosimo svoj denar, svoje naročilo in ga bogatimo.

Naš človek pa začne propadati in se mora često izseliti iz domače vasi če se hoče gospodarsko vzdržati. Gre po svetu in se opomore v drugem kraju, baš zaradi tega, ker ni tam domačin. Da, celo tako daleč je naša slabost, da raje kupujemo pri tujcu, četudi je blago slabše, postrežba manj poštena in njegovo zaupanje do nas manjše. Tujec pa daje oni dobiček, ki ga je izružil iz vaših denarjev, v namene, ki so čisto nam nenaklonjeni in tako v končnem cilju tujec z našim denarjem tepe nas same. Tak drugorodec si osvoji naše zaupanje z mehko in prikupno besedo in nas priveže nase, četudi od njega nimamo prav nobenega dobička, pač pa škodo. Če ima došlec v našo vas še posebne politične in narodne namene, nas skuša še bolj navezati nase, nam vsili svoje nazore in tako smo postali njegovo orodje. Oh, koliko naše krvi je odplavljene v druga morja na tak način! Kaj bi vedela o tem poglavju povedati Koroška, Štajerska in naša kočevska zemlja! Kaj bi vse našli v Ameriki in Franciji itd. Brez vseh žrtev, brez vsake lastne škode so taki drugorodci pridobili naše ljudi, ki kmalu

niso bili več naši, otroci njihovi pa često žal proti nam. Temeljni vzrok temu prehodu ni bil noben drugi kot naša, prej opisana slabost, ki nas pelje v nezaupanje našemu človeku in v objem drugorodcu, ki je z našim denarjem obogatil sebe, z našo krvjo pa svoj narod. Kje je vzrok, da so v Ameriki naših izseljencev otroci že angleške narodnosti. Pred nekaj leti je prišel nazaj sošolec iz rodne vasi domov „pogledat staro domovino, predno umrje“. „Nimam miru v Ameriki, srce me žene, da še enkrat vidim domačo zemljo“, tako mi je pripovedoval prijatelj. „Zakaj pa otroka nisi pripeljal s seboj, da bi saj malo poznal zemljo in rod svojega očeta“, sem ga vprašal. Žalostno me je pogledal in rekel, da ima brihtne otroke in da ga njih bodočnost ne skrbi, ker bodo lahko dobili službe. Pripomnil pa je, da se za naš jezik ne zanimajo. In starejši sin, ki sem ga vabil s seboj, mi je odgovoril: „Kaj bom hodil, saj ne razumem vašega jezika!“ Zbolelo me je! Videl sem tudi njegovo žalost, da je med lastnimi otroci tujec! Poslavljal se je več mesecev in je, odšel nazaj umret v Ameriko, k svoji družini, a ne več k slovenski. Žal, da ni bil ta samo eden izmed mnogih! Rekli smo, da smo Slovenci prikupljivi ljudje, rada nas imajo druga ljudstva. Prav je tako! Nikdar ne smemo zamrzeti človeka zaradi tega, ker ni naše krvi. „Saj bratje smo vsi narodi“, poje naš slavček Simom Gregorčič, a ne odrekajmo zaupanja svojemu bratu po krvi zaradi tega, ker več cenimo drugorodca.

Tednik „Slovenija“ priobčuje v štev. 23 sledeče misli pod zaglavjem:

Obtožujem

Narodno obrambno delo pri Slovencih je posebno poglavje, zahtevalo bi nekoga, ki bi prinesel popolnoma drugega in bolj življenjskega duha vanj! Če mora katera akcija slediti razmeram, ki v svetu in predvsem v življenjskem prostoru posameznih narodov postajajo, je to gotovo narodno-obrambno delo, ki mora takoj odgovoriti na vse pojave in dogodke.

Zdi se mi, da vsega tega pri našem slovenskem narodno-obrambnem delu ni. Vse naše narodno-obrambno delo se le še preveč odigrava in giblje v mejah neke meščanske zaspčnosti, ki se ne more povzpeti do dejanj, ki bi oblikovala podobo pokolenj, temveč ostaja pri igriških prireditvah in se morda izživi v nekaj „pribitih besedah“ na rednih letnih občnih zborih posameznih narodno-obrambnih organizacij.

Ko zasledujemo narodno obrambno delo pri drugih narodih, ki se spreminja celo v nekaj narodno-obrambni imperializem, če smem postaviti to oznako, nam je mladim težko, ker vemo, da bi morali tudi pri nas zrušiti vso to zamotano in nesodobno stavbo in postaviti v današnje razmere novo delo in novo borbo. Odločno trdim, da smo že preživeli dobo, ko je bilo dovolj, počočiti na kakšni narodno-obrambni prireditvi, pa četudi je bil to celo tabor (saj tako daleč smo dejansko prišli v dobi po svetovni vojni!) solzo za „brati onkraj meja“, da danes ni več čas dolgotrajnih sej in debat o najrazličnejših vprašanjih, ki se vlečejo v dimu smotk v nedogled — danes nas morejo rešiti samo dejanja, samo delo, samo stik z najbolj širokimi

množicami ljudi, ki jih moramo pritegniti v narodno obrambno delo. Danes tudi ni čas neštetih narodno-obrambnih društev, ki vsa njihova dela ob ustanovitvi sama ne vedo, kaj je njihov namen in kje je prostor njihove dejavnosti.

Takšni so danes pogledi mladih na naše narodno obrambno delo. Priznati in povedati moramo, da smo zelo razočarani, kajti za ves svoj idealizem in vso svojo veliko voljo do dela pri večini tistih, ki bi nas morali najbolj podpreti, nismo našli razumevanja.

Ves naš narodno-obrambni program je danes prav kratek: postaviti moramo v narodno obrambno delo vse slovenske ljudi. Pri tem svojem narodno-obrambnem delu, pa se ne moremo omejevati na korist nikogar, pred nami je samo slovenski narod, ki ga moramo ohraniti trdnega na tem koščku zemlje, ki jo imamo. Tudi na „domoljubne“ poklice se ne moremo več omejevati, temveč vemo, da moramo prav zato, ker je danes narodnostno ogrožen že naš slovenski človek, ki je po svetovni vojni zaživel novo življenje v Jugoslaviji, začeti že kedaj z dejanji. Narodno obrambno delo se ne more več omejevati na letake, čeprav resnične in zelo važne, ker so ljudje letakov in besed siti! Našim je treba zaradi narodne obrambe in državne skupnosti pomagati predvsem v gospodarskem, socialnem in zdravstvenem oziru! Najno bi bilo, da se obmejnim krajem, Haložam, Bili Krajini in predelom Dolnjejske zniža davčna mera ali se pa sploh odpustijo za dobo petih let vsi davki! Potrebno bi bilo z vsemi razpoložljivimi sredstvi dvigniti socialno raven naših ljudi v vseh teh krajih, potreba bi bilo nujno posvetiti tudi v zdravstvenem pogledu tem krajem največjo pažnjo in skrb. Ta se začenja narodno obrambno delo! S takimi dejanji bomo dokazali vsakemu posamezniku od naše slovenske skupnosti, ki danes omahuje, dvomi in je zagrenjen, da hočemo biti vsi Slovenci skupaj v svobodni državi.

Vse slovenske ljudi pa, ki razpolagajo s potrebnimi sredstvi, prosimo, da naše delo podprejo v čim večji meri.

Oh, kako umestna beseda, kako krepka beseda! Kako smo Sloveniji hvaležni za take sunke v rebra zaspancem v našem narodu. Koliko smo se mi že trudili za pomoč „Kočevskemu Slovincu“, ki je prvi slovensko narodno-obrambni list na Kočevskem in to predvsem za ohranitev, rešitev in krepak dvig naše krvi na Kočevskem, doslej tako pozabljeni in narodno zapuščeni. Kako smo že prosili Slovence, naj podpro naše gospodarske ustanove na Kočevskem. Prosili smo osebno za vloge in posojila, da bi zamogli ustreči vsem prosilcem za posojila. Prosilci, ki bodo s svojo investicijo pomnožili število slovenskih hiš v Kočevju in na podeželju, okrepili slovensko obrt in slovensko delavstvo, da dobi lastne domove, lastne delavnice itd. Komodni zavodi so odklonili naše prošnje in komodni, imoviti Slovenci, ki razpolagajo s kapitalom po bankah, mislijo, da je njih denar varen le v Ljubljani. Naleteli smo na zavode, ki so javkali, da ne vedo kam z denarjem. Ko smo jim obrazložili svoje potrebe in želje, pa naenkrat ni bilo več denarja na razpolago. Morda se še bliže pogledamo o priliki s takimi slovenskimi domoljubi in domačimi zavodi.

Da, tudi mi obtožujemo!

Ali ste že plačali naročnino?

Kongres Kristusa Kralja v Ljubljani

Ko so pred dvajsetimi leti razpadala cesarstva in države, ko so se začeli majati temelji človeške družbe, ki je bila zapustila najtrdnjše temelj božjih zapovedi ter je visoke zgradbe svoje kulture in družabnih odnosov postavila na pesek človeške zmotnosti in sebičnosti, je takratni papež Pij XI. postavil znova misel in resnico Kristusovega najvišjega kraljevanja pred oči vseh katoličanov in jih s tem opozoril, da ni nikjer drugod rešitve in zboljšanja kakor v tem, da se ponižni in vdani podredimo Kristusovemu milemu vladanju. Da ne bi pozabili na to, je vpostavil poseben praznik Kristusa Kralja na zadnjo nedeljo meseca oktobra.

Istemu namenu služijo tudi mednarodni kongresi Kristusa Kralja: priznati Jezusa Kristusa za našega Kralja in Vodnika, zavedati se jasno te velike resnice in dosledno po tej resnici tudi ravnati.

Vsi čutimo, da Kristusova kraljevska oblast ne sega v vse naše življenje in razmere. Izrinjen je iz javnega življenja. Izrivajo ga iz družine in iz vzgoje. Ošabno nastopajo novi preroki človeštva, ki trdijo, da v zemskih kraljestvih in državah Kristus, božji Kralj, nima besede. Očitajo Cerkvi, da uganja politiko, ki ne spada v njen duhovni delokrog, ko uči, da vežejo Jezusove resnice vse ljudi v vseh njihovih odnosih in v vseh razmerah. Vse to delajo s tem namenom, da Kristusa in njegov vpliv izrinejo iz človeške družbe na zemlji. Toda odkoder ga izrinejo, tam začnejo temelji človeških tvorb pokati in zagrozi pogin.

To pa radi tega, ker so narodi zavrgli Kristusa Kralja. A nad vsem tem ostane Kristus Kralj nad vsemi in za vse. Nobena zemška zakonodaja mu ne sme nasprotovati, nobena znanost ne sme njegove resnice tajiti, noben gospodarski sistem kršiti njegovih zapovedi. Kadar bo to v popolni meri pravilno urejeno, tedaj bo Kristus resnično in dejansko Kralj vseh človeških src in bo nastopila ona presrečna doba, katero je v duhu gledal prerok Izaija.

Kongres Kristusa Kralja ima nalogo, da se zastopniki raznih narodov med seboj posvetujejo, kako naj vsi — tudi mi — pomagamo, da se svet obnovi v pravem krščanskem duhu s tem, da prizna Kristusu kraljevsko slavo in oblast. Vsi slutimo, koliko je tu važnih vprašanj, koliko modrosti in življenjske izkušnje iz vseh dežel

Škof Rožman je predsednik pripravljalnega odbora kongresa

in narodov je treba, da najdemo najuspešnejši način, kako svetu prinesiti mir in zadovoljnost sladkega Kristusovega jarma in v duhu njegove resnice in v moči njegove milosti olajšati breme, ki danes prehudo teži preizkušene narode na svetu. Kongres Kristusa Kralja se bo vršil v Ljubljani od 25.—30. julija t. leta. Kočevski Slovenci tudi mi se bomo udeležili kongresa v velikem številu.

Počastitev zaslužnega javnega delavca

se je vršila 18. junija v Dobropoljah, ob priliki blagoslovljenja novega društvenega doma. Nova stavba, ki je s tem ovekovečila in osvežila spomin na Fr. Jakliča, nosi naslov Jakličev dom. Na kočevskem ozemlju je še živ in lep spomin na nekdanjega deželnega in državnega poslanca Franca Jakliča, borega učitelja v Dobropoljah. Slovenci in Nemci se ga spominjajo kot skrbnega prijatelja poštenje ljubčega ljudskega zastopnika, ki je često prepotoval večje naše naselbine, se zanimal za potrebe ljudstva in rad ustrezal prošnjam,

veliko pomanjkanje vode. Vse drugače je na Ribniškem polju. Na neprodornih tleh južno od Velikih Lašč izvira potok Tržiščica, ki teče v smeri Ribniškega polja. Toda komaj ga doseže ta potok na severni strani, že mu zmanjka tal in pogoltne ga Tentera pri Žlebiču. Ker odvajata ponor mnogo vode, zato so ga z umetnim rovom zvezali s potokom Bistrico, ki izvira v gričevju zahodno od Sodražice. Ta potok ponikuje sicer v ponorih jugovzhodno od Ribnice, toda po deževju naraste tako, da mu lastni ponori ne zadostujejo in da zato poplavlja polje. Sedaj pa odteka velik del visoke vode po rovu v Tentero. Nad to jamo, ki je ponor Tržiščice (505 m nad morjem), je drug vhod, po katerem pridemo do Tržiščice. Inž. Pick je prišel po tej podzemni strugi 800 m daleč v smeri Dobropolj. Našel je deloma uglajen podzemski rov. Dne 7. oktobra 1912. leta pa je barval Tržiščico, ki je po deževju močno narastla. Poplavljalpa so polje tudi vrela v Dobropoljah, kakor Podpeška jama, Kompoljska jama, Potiškevica in Podgorska jama. Ob 4-19 je začela Tentera požirati barvano Tržiščico in ob 9 zvečer istega dne je prišla prva barvana voda pri Kompoljski jami na dan. Najmočnejše barvana pa je bila šele naslednjega dne ob 8 zjutraj in ob 11 je ponehala teči barvana voda.

Razdalja med krajem, kjer je bila Tržiščica barvana in med njenim ponorom je 11 km, kar je pretekla v 25 minutah. Med

zlasti kmetov, za katere se je on mnogo trudil, da bi jih dvignil prometno in gospodarsko ter politično osamosvojil od takratnega liberalnega političnega jarma in gospodarskega izsesavanja. Jaklič je prvi, ki je z velikim, prosvetnim in političnim voditeljem in prosvetiteljem slovenskega naroda dr. Krekom začel dejansko izvajati krščansko socialno pravičnost v slovenskem ljudstvu.

Pridružujemo se tudi mi k častilcem spomina Fr. Jakliča, zahvaljujoč se mu za njegovo nesebično delo v korist slov. narodu.

Pogled po svetu

Zadnji deset dni so bili na evropskem prostoru sorazmerno mirni in brez pretresujočih dogodkov, medtem ko se je položaj v Aziji zelo nevarno zaostri. Takoj v začetku moramo opozoriti na to, da opažamo, kako se nasprotje med obema taboroma velesil čedalje bolj razteguje na ves svet in kako v tej medsebojni borbi za nadoblast posamezni zavezniki drug drugega podpirajo. Za zunanjepolitični položaj v Evropi je značilno, da je tukaj Anglija skupno s Francijo v ofenzivi proti taboru Nemčija-Italija, ki pa je sedaj s pomočjo svoje zaveznice Japonske v Aziji začel protiofenzivo proti Angliji in njenim zaveznikom. Oglejmo si položaj na obeh celinah.

Angleška ofenziva traja dalje. Trenutno so v teku zelo važna pogajanja v Moskvi, kjer se nahaja posebni angleški odposlanec Strang, da se sklene z Rusijo vojaško zvezo. Uspeh še ni dosežen, ker Rusija zahteva pravično ceno, toda vtis le prevladuje, da se bo Anglija uklonila in drago plačala zavezništvo s Sovjetsko Rusijo, ker jo tudi Francija sili v to smer, češ da ni drugega izhoda. Anglija tudi močno oborožuje Poljsko, ki ji je dala pet milijard dinarjev posojila za nabavo orožja. Tudi Turčiji bo Anglija posodila štiri milijarde dinarjev za nabavo orožja. Turčijo bo v Aleksandretti, ki jo je vrnila Francija, zgradila s francoskim denarjem močno vojno luko, ki bo na razpolago angleškemu in francoskemu brodogradu.

Proti angleški ofenzivi pa se opaža v Evropi tudi odpor, in sicer na Balkanu, kjer se Italija in Nemčija trudita, da bi Bolgarijo pritegnili nase, nadalje v Srednji Evropi, kjer je bilo pretekli teden mnogo govora o vkorakanja nemških čet na Slovaško, o zasedbi slovaško-poljske meje po nemških četah in o vedno hujši napetosti med Poljsko in Gdanskem. Italijansko-nemški od-

ponorom in med Kompoljsko jamo pa je 42 km razdalje, za to pot pa je rabila voda 16 ur. Kje privira na dan skozi Ribnico tekoča in pri Goriči vasi ponikujoča Bistrica, ni znano. Po deževju naraste ta rečica tako, da združena z drugimi potoki poplavlja Ribniško polje in udari celo v Kočevje, kjer se združi z Rinžo.

Pod Veliko goro izvira tudi Ribnica, ki, pomnožena s Sajavcem, izvirajočim v Ravnem dolu, izginja v več ponorih pri Dolnji vasi. Tudi za to rečico ni natančno znano, kje izvira vnovič.

Približno 4 km jugovzhodno od izvira Ribnice vre na dan Rakitnica, toda le malo časa ji je dovoljeno gledati svet, kajti približno po 1 km dolgem teku jo požirajo ponori pri vasi Rakitnici. Tudi tu je inž. Pick barval vodo. Uspeh je bil naslednji: Barval je Rakitnico 18. septembra 1912. l. nad umetno razširjenim ponorom, ki je ta čas narastlo vodo močno požiral. Ponor je 492 m nad morjem. Dobro 2¼ km vzhodno od njega priteka v višini 473 m nad m. na dan prvi izvir Rinže, pri Mrtvicah pa prava Rinža. Pričakovali so, da priteče barvana Rakitnica pri teh dveh bližnjih in nižjih virih na dan, a zaman. Pač pa je naročeni opazovalec pri 20-5 km oddaljenem viru Sice pri Dvoru ob Krki naznanil, da je 19. oktobra ob 7 zjutraj pritekel imenovani potok izpod zemlje. Tudi tu so se pojavile slične zakasnitve, oziroma neskladnosti v primerjavi površinskega in podzemnega toka.

Vodne razmere na Kočevskem

Poplave se pojavljajo in zato ne bo od več, če se malo pozabavimo z vodnimi razmerami na Kočevskem in okolnem ozemlju.

Ob desnem bregu Krke naletimo na več močnih potokov, katerih viri so malone tik ob njej. Že za južni vir Krke ni bilo dosedaj mogoče zanesljivo določiti, kateri ponor mu daje vodo. Enake uganke so razen enega tudi tile viri potokov: Potok pri Podbukovju, komaj 600 m od Krke, Globočec, ki izvira iz velikega tolmana pod skalami pri Fužinah, Šica, jako močan potok, ki dere pri Dvoru skoraj neposredno iz zemlje v Krko, in Rađeča, ki izvira dva in pol km južno od velikega kolena Krke pri Podturnu iz močnega vrela.

Odkod prihaja voda teh skrivnostnih virov? Daleč čez Tisovsko planoto, Dobropolje in Malo goro moramo iti na Ribniško polje, da nam bo vsaj deloma mogoče rešiti uganke tega čudnega sveta.

Na jugozahodu Ribniškega polja — vpoštevamo tudi z njim zvezano kotlino — se dvigujeta mogočna kraška planota Velika gora z vrhovi, segajočimi do 1253 m, in gozdnati Friedrichsteinski gozd. Obe planoti in kar jih je za njima, izgubljajo izpodnebno vodo po razpokah v navpični smeri v globino, na njih samih pa ni mogoče najti nobenega potoka. Zato je gori

por je bil tudi močan na Baltiku, kjer si je osvojil nevtralnost baltičskih držav, ter v Sredozemskem morju, kjer imamo vtis, da bosta Italija in Nemčija skupno s Španijo sprožili silno neljubo vprašanje mednarodnega mesta Tangerja. Na splošno pa lahko rečemo, da je angleško-francoska ofenziva še vedno huda in daje značaj evropskemu položaju.

Drugače je pa v Aziji, kjer je tabor Italija-Nemčija s pomočjo zavezniške Japonske hudo razbremenila ofenzivo, ter tabor Anglija-Francija potisnil v obrambo. Japonska je namreč začela blokirati izredno bogato angleško naselje v mestu Tjencinu, ki leži južno od Pekinga. Anglija je razdražena, prvič, ker je v nevarnosti, da bo njen ugled sploh padel, ako se ne postavi v bran, drugič pa, da bo izgubila težke milijarde, ako Japoncev pravočasno ne poniža. Anglija ugiblje, kaj bi naredila proti Japoncem, ki pravijo, da ne bodo odnehali, dokler bo Anglija podpirala Kitajce. Anglija ima v rokah močno orožje. Ona lahko Japonsko bojkotira. To lahko pomeni vojno. Morda je pa Japonska Angleže izzvala samo zato, da bi v Evropi razbremenila Italijo in Nemčijo ter preprečila, da se ne bi Sovjetska Rusija pridružila angleški okoljevalni fronti. Ako je bil to namen japonskega napada, je verjetno, da bo imel nasproten uspeh in da bo le pospešil angleško zvezo s Sovjeti. Potem bi se položaj v toliko razčistil, da bi se morala Japonska javno in nedvoumno izjaviti kot zaveznica Italije in Nemčije, kar bi imelo tudi jasne posledice v zadržanju nasprotnega tabora.

Po drugih celinah diplomatična borba med obema taboroma zaenkrat počiva. V Afriki je polna pripravljenost na severu od Egipta pa do Maroka. V Ameriki je po odhodu angleškega kralja ostal globok vtis o vzajemnosti krvi in kulture angleškega in ameriškega naroda.

Poročajo

Gotenica. Grdo nasilje so sirovi prenapeteži napravili nad gostilno Stampfel. Vdrli so v gostilniške prostore, razbijali posodo in pohištvo. V klet so nanesli guoj in poškodovali vinske sode. Trdi se, da so to napravili gotovi elementi iz maščevanja nad gostilničarjem g. Stampfom, ki je pravično naklonjen Slovincem. Treba je temeljito preiskave!

Bližnji viri Rinže in drugi viri ob Krki so ostali istočasno in pozneje čisti, nebarvani. Torej teče Rakitnica v strnjem toku doli do Šice ob Krki. Isto lahko trdimo tudi o drugih ponikalnicah.

Tako nam opisuje Pavel Kunaver v svoji knjigi „Kraški svet in njegovi pojavi“.

Pritoke dobrepoljske smo že našli, privirajo pa le ob deževju na dan in poplavlajo deloma polja. Tudi s tega polja se voda ob povodnji odteka in ponore na vzhodnem robu polja, toraj proti Krki. S smelostjo lahko trdimo, da se odtekajo vode višjega vodnega horizonta proti Krki, kar dokazuje tudi pri zadnjih poplavih opažen pojav pri vasi Cesta nad Starim Logom, kjer se je pričela tresti zemlja in skozi ta čas slišalo v zemlji močno bobnenje podzemnega vodnega toka, ki naj bi prihajal iz Roga. Reka Rinža tvori s pritoki nižji vodni horizont ter se odteka proti Kolpi. Najbolj verjetno je njen novi izvir pri Bilpi na Kolpi.

Vsi upi, da bi dosegli podzemski vodni tok s kakim izmed številnih prepadov ali s kako vodujakasto dolino po sosednjih planotah, so se žal popolnoma izjalovili, ker se ti vhodi končujejo že visoko nad polji. Kljub temu pa na podlagi daljših pohodov ob nekaterih podzemskih tokih (Tentera, Podpeška jama, Viršnica i. dr.) in barvilnih poskusov lahko trdimo tudi za Dolenjski Kras, da tečejo na poljih ponikujoči potoki in rečice po strnjanih podzemskih strugah ali vsaj strnjanih sistemih razpok pod planotami do niže ležečih polj, oziroma do pravih, odprtih dolin.

SCHICHTOVO terpentinovo milo votuje perilo

Ribnica. V kratkem pride za stalno v Ribnico vojaštvo. Ker ni vode v bližini vojašnice, napeljujejo vodovod kot podaljšek ribniškega vodovoda, ki je okrepljen z novim zajetjem v Ravnem dolu pri Novi Štifti.

Stara cerkev. Oglašamo se le bolj malo v našem priljubljenem Kočevskem Slovincu. Zavezati pa smo za našo glasilo tako, da komaj čakamo nanj. Organizirani smo v Slovenski Straži in se pripravljamo za večji shod, ki bo nas narodno še bolj poživil. Ob nedeljah se sestajamo pri odbornikih Slovenske Straže, kar nas narodno poživlja, ker smo le vendar slovenska družina v občini in županiji. Želimo več dobrega slovenskega časopisja, ker je revščina. Po štirje skupaj smo naročeni na naše glasilo Kočevskega Slovincu. Z vodstvom našega kršćanskega dela na Kočevskem smo v stalni vezi.

Kočevska reka. Vsakdo mora priznati, da je pri nas reven kraj in revno prebivalstvo, če le malo pogleda v naše vasi. Zlasti domačini Slovinci se oglašamo zdaj tu, zdaj tam za kako delo, ki naj nam da skromen košček kruha. Zato bi morale zlasti oblasti gledati na to, da se vsak zaslužek prihrani domačinom. Ti imajo prvi pravico za krub, ki ga nam da tukajšnja zemlja ali tovarna ali gozd. Baš gozd je glavni dohodek preživljanja! Zato naj bi se teh naravnih zahtev držali vsi, tudi privatne in državne žumske uprave. Več podrobnosti pa ob priliki.

Draga pri Loškem potoku. Pretečeni teden so napadli trije maskirani zlikoveci g. Pojeta Ivana, posestnika iz Starega kota, ko se je vračal iz gozda proti domu. Dva, ki sta bila oborožena s puškama, sta mu nastavila puški na gotovo, tretji pa ga je preiskal, da bi našel denar. K sreči je imel g. Poje pri sebi samo osem dinarjev. Ker niso našli zadostnega plena, so ga pustili iti naprej in so v znak jeze ustrelili v temo. — Zaduje čase se je v naši okolici zelo razpaslo krivolovstvo. Dnevno čujemo pokati puške in to celo v bližini gozdnih delavcev, ki so tako vedno v smrtni nevarnosti, da jih ne pogodi zrno lovskega tatu. Ni še dolgo, ko so naši vrli orožniki zasledovali tri divje lovec, ki so v divjem begu odvrgli od sebe razne predmete, na podlagi katerih se vrši preiskava. Lovski tatovi se rekrutirajo pri naših sosedih, ki pohajkujejo po gozdovih raje, kot da bi prišli za pošteno delo. Človek se skoraj boji na pot skozi gozd, ko je neprestano v nevarnosti, da sreča dvonožno divjad. — V petek 9. t. m. smo imeli v naši občini zelo žalosten dan. Pol-drugo uro je padala toča, debela kakor oreh, ki je uničila skoraj vso rast na naših poljih. Po mestih je bilo četrť metra na debelo. Posebno hudo so prizadeti Dragarci. Tu je toča uničila vse. Med nalivom je udarila strela v gozdarsko hišo v Podpreski, na srečo brez večje škode.

Novice

Zadnja poplava, ki je nastopila 15. junija, je prekašala prejšnji dve. V najkrajšem času je bilo poplavljenno ozemlje od Ložin do Mozlja. Promet je bil prekinjen, ker je bila državna cesta pri Mrtvicah in v Dolgi vasi, nato pa še v Kočevju — na spodnjem trgu pod vodo. Vodostaj je bil od zadnje poplave za 25 cm višji. Na spodnji trg je drla voda iz Loserjevega vrta, po Podgorski ulici mimo zavoda za slepe v pravo strugo. Osnovna šola je bila vsa v vodi. Na spodnjem trgu, so bili napravljeni zasilni prehodi po deskah na sodčkah. Ljudje so se prevažali s čolni in z vozovi, dokler je šlo. Več hiš je imelo vodo tudi v pritličju.

Otvoritev protituberkuloznega dispanzerja v Kočevju se vrši 24. t. m. z večjo svečanostjo. K otvoritvi pride tudi g. ban dravske banovine dr. Marko Natlačen, ki se udeležiti svečanostne seje Protituberkulozne lige v Kočevju v občinski posvetovalnici ob 10. uri. Protituberkulozni

dispanzer bo imel svoje prostore v hiši g. Fornbacherja in bo imel tri prostore. V dispanzerju bo poslovala posebna zaščitna sestra ter kot zdravnik g. dr. Tone Hočevcar. Dispanzer je opremljen tudi z rentgen aparatom. Velike zasluge za otvoritev te prepotrebne ustanove si je pridobil g. Alojzij Peterlin, tukajšnji šolski nadzornik.

Povodenj in toča v kočevskem okraju. Na splošno leto ne kaže dobre letine v Sloveniji. Neprestano deževje in dolga hladnost ne da rasti. Od nesrečnih je pa najbolj prizadet naš kočevski okraj. V Dolenji vasi je bilo trikrat preplavljeno polje. Kot, da to še ni zadosti, je 9. junija pridrvela strašna toča, ki je strla dobesedno vse žito, ki je tako lepo kazalo. Deteljo pa je sekalo kot da je sama rezanca na njivah. Zelo so prizadete vasi: Lipovec in Makože, Prigorica, Dolenja vas in Blata. Malo manj pa se toča pozna v Rakitnici. Toča je potokla tudi v Nemški vasi, Goriči vasi, Danah, Bukovci in Zadolju. Tretja povodenj je preplavila tudi trg Ribnico. Plat zvona je namreč v sredo klical ljudi, da se rešijo. Iz hiš so morali ljudje bežati tudi v Prigorici in Dolenji vasi. Bolnike so namreč ponoči nosili na vozove in odvažali na varen kraj. Skozi celi maj in junij trpi na povodnjih Loški potok. Zalite so vasi Travniki, polje Srednje vasi in Retje. Že itak na pridelkih reven kraj, je za letos docela uničen. Najhuje je letos obiskala povodenj Struge. Iz dobrepoljskih jam je pridrla velika masa vode in je zalila polje in vasi. Zopet se je dvignila voda do cerkve. Najbolj prizadeta je vas Podtabor, kjer so se morali ljudje izseliti v višje kraje. Struge je obiskal g. ban dr. Natlačen in dal prvo denarno pomoč. V to obupno stanje je kot sončni žarek posvetil in razveselil prebivalstvo g. minister dr. Krek, ki ga je prišel obiskat v spremstvu gospoda poslanca Riglerja dne 18. t. m. Obljubil jim je vso pomoč, da ne bodo trpeli lakote. Ustanovljen je bil tudi pomožni odbor za poplavljenca v Strugah. Da so letos vsi naštetih kraji potrebni izdatne pomoči in podpore, naj pokaže uradna cenitev v občini Dolenja vas, ki znaša, cenjeno po toči pred zadnjo povodnjo, 1,300.000 dinarjev. Reven kmet, kako se boš pretolkel skozi jesen, dolgo zimo in pomlad z družino in živino? Država in banovina, ukinite manj potrebne kredite v proračunu in dajte revežu kmetu zares podporo, ki bo kaj zalegla, in če ni to dovolj, dobite posojilo v ta namen, podprite steber države — kmeta!

Birma slepih otrok. Ob priliki birmovanja v Kočevju je obiskal zavod za slepe otroke prevzvišeni g. škof Gregorij Rožman. Gojenci so priredili Prevzvišenemu na čast ljubko akademijo. G. škof je z zanimanjem sledil vsaki točki sporeda. Zanimal se je tudi za gojence samo in je z vsakim spregovoril nekaj besed. Vsi so dobili lepe od sv. Očeta blagoslovljene svetinjice. Gojenci so bili visokega gosta zelo veseli. Naslednji dan pa je sprejelo zakrament sv. birme 14 slepih dečkov in deklic. Sv. birmo sta prejela tudi slepa brata Drašek in Jožek, ki sta doma iz Prlekije. Enajst otrok je v družini in doma so revni. Že pred vstopom v zavod so je zanje zanimal g. ban dr. Marko Natlačen, ki jima je tudi preskrbel prostor v zavodu. Sedaj jima je bil še birmanski boter, za svojega namestnika je imenoval tukajšnjega sreskega načelnika g. Brezgarja. Seveda sta brata v pismu lepo prosila g. bana za botra, ki je njuni prošnji tudi ugodil. G. ban jima je poleg drugega podaril tudi uri za slepe.

Razstava izdelkov slepih gojencev v zavodu za slepe otroke v Kočevju. V dneh 24., 25. in 26. junija se bo vršila v zavodu za slepe otroke razstava izdelkov slepih gojencev pod pokroviteljstvom g. bana dr. Marka Natlačena. Razstava bo odprta v soboto od 1. do 5. ure popoldne, naslednja dneva pa od 9. ure zjutraj do 5. ure popoldne. K obisku ste vsi vlijudno vabljeni!

Gasilska slavlja

Dolenja vas. 11. junija je praznovala gasilska četa v Dolenji vasi izredni jubilej. Društveni predsednik g. Ignacij Merhar, bivši dolgoletni župni načelnik, kakor tudi gasilsko društvo sta praznovala 60 letnico. Prvi 60 letnico načeljevanja, društvo pa 60 letnica obstoja, ki ga je ustanovil g. Merhar. Ob tej priliki je g. Merhar sprejel dvoje odlikovanj, ki mu jih je pripel po slovesnem nagovoru župni načelnik g. Mihelič. K slavlju so prihitele tudi sosedne gasilske čete, ki so se skupno udeležile sv. maše v župni cerkvi. Po sv. maši so pa čete napravile skupni defile pred jubilentom g. Merharjem. Popoldne je bil skupni nastop v parku za občinskim domom s prostimi vajami. Prisostvovalo je veliko ljudi, ki so z zanimanjem sledili nastopu gasilcev. Ugajali so s svojim nastopom in vajami zlasti naraščajniki gasilcev iz Sušja. Tudi naše častitke jubilentoma!

Grčarice. 18. junija je tukajšnja gasilska četa praznovala dolgo zaželjeni praznik „Blagoslovljenja“ nove motorne brizgalne. Slavlje se je končalo prav lepo. Na isto so prihтели tudi gasilci iz Dolenje vasi in Gotenice.

Nové motorne brizgalne so dobile čete v Kopolju in v Škocijanu pri Turjaku. Na slovesno blagoslovljenje nove motorne brizgalne se pripravljala gasilska četa v Ponikvah, ki je v svoji izredni požrtvovalnosti pri ognju v Laporjah prvo brizgalno do cela izkoristila za pomoč nesrečni vasi.

Vesela vest

Vesela vest je prišla pretekli točen v roke načelnika rešetarske zadruga g. Škulja iz Kölna v Nemčiji. Tam so se vršila trgovska pogajanja med našo in nemško državo. Naša delegacija je uspela s predlogom, da bo dovoljen izvoz mnogo večje množine suhe robe in zobotrebcev iz naše države v Nemčijo. To bo za naš okraj velike koristi, saj ribniška okolica izdeluje suho robo, velikolaška okolica in Dobropolje pa zobotrebce.

Zakaj se še niste oprijeli, kočevski Slovenci, lani vam ponudena tečaja za laene izdelke! Prošnjo za imenovano ugodnost je bila vložila Zveza domačih obrti v Ribnici. Vsekako razveseljiv in lep uspeh!

Gospodarske vesti

Moja pridevitev na gospodinjskem tečaju. Hvaležna sem danes lahko dobrotniku, ki se je zavzel za to, da nam je naklonil gospodinjski tečaj v Mozlju. Res je, da sem dvomila v koristi takega pouka, to pa zato, ker so me ljudje pridno razgovarjali, kar sem jim deloma tudi verjela. Danes pa, ko zaključujemo tečaj, lahko trdim, da je gospodinjski tečaj za dekleta velikega pomena. Kakor vidim sedaj, nisem znala niti prav pometati. Prej sem pometala kar s suho metlo in se je prah dvigal po vsej sobi. Sedaj pa zmocim cunjjo in pobrišem prah, potem pa še z metlo, kar vidim, da je res bolj praktično. Tudi pri pospravljanju sem sedaj bolj pripravna. Uredila si bom tako, kakor sem se učila na tečaju in si bom na ta način prihranila na času. Kuhinjo si bom tudi vse drugače uredila. Lonca smo imeli vse pomešane, velike in majhne ter zraven še sklede. Sedaj hočem vse preurediti tako, da bom razvrstila vso posodo po velikosti. Pomila si bom vse sproti. Pripravila si bom vse potrebno, kar rabim pri kuhanju. Na ta način mi bo odpadlo vse nepotrebno stopicanje sem in tja. Važno je zame tudi hranoslovje, ker si do sedaj nisem znala sestaviti jedilnika tako, da bi bile v njem vse redilne snovi, ki jih rabi človeški organizem. Priporočljivo je več zelenjadne hrane, ker je bolj zdrava in lahko prebavna. Zaradi preobilnega uživanja maščobe se začne želodec kmalu upirati. Tudi, če poleg čistih maščob uživamo bogato mešano hrano, se nam upre želodec prej ali slej. To je dokaz, kako občutljiv je naš organizem, ki se nagonsko ustavlja vsemu, kar je enostransko. Od uživanja take hrane bi telo kmalu začelo pogrešati vitaminov. Veliko sem se zanimala za zdravstvo, zavedajoč se, da mi bo tudi to mnogo koristilo v življenju. Kako važno je za kmečko gospodinjstvo, da si zna pomagati ob kaki nesreči ali telesni poškodbi. Pripravila sem si obveze in se naučila pravilno obvezati rano. Videla sem tudi kako velikega

pomena je zasilna domača lekarna. Svetovala bom lahko tudi drugim pri prehladu, opaklinah zadušenju, pri oživljevanju utopljenca itd. Važno je bilo za nas tudi predavanje o negi dojenčka. Pri nepravilnem ravnanju z dojenčkom bom znala svetovati materam, kako se pravilno hrani, kakšno hrano mu mora dati, da se bo pravilno razvijal itd. Vzgojeslovje je tudi velikega pomena. Zdaj imam nekoliko podlage za nadaljnjo samovzgojo in za vzgojo otrok. Najvažnejše predavanje zame je bilo brez dvoma o vrtarstvu. Pri nas na kmetih polagamo, kakor sem sedaj spoznalo, vse premalo važnosti zelenjadi ali sočivju. Špinači sem pripisovala doslej manj važnosti in se mi je zdela celo nepotrebna. Prepričala sem se, da je pravilno napravljena prav dobra jed. Zdaj razumem, kako se pripravi zemlja, da je bolj rodovitna in rahla. Napravila si bom gredice in nasejala vsakovrstne zelenjadi, ker vidim, da je zelenjad v gospodinjsstvu neobhodno potrebna. Glede kokošjereje bom zdaj znala razlikovati kokoške pasme. Dobila sem tudi podlago, da si bom znala urediti perutninarstvo tako, da bo gospodinjsvu koristilo. O sadjarstvu sem si tudi mnogo zapomnila. Vem sedaj, kako se mora drevo usaditi, da pravilno raste. Katera zvrst je bolj odporna proti mrazu. Kako se mora shraniti sadje, da dolgo ostane zdravo in sveže itd. Znala bom svetovati tudi drugim. Končno naj omenim še mlekarstvo, ki je tudi velikega pomena. Kako važna je pravilna molža krav in čistoča mleka. Krmljenje živine in pravilna vzgoja telet. Sprevidela sem, da, če dr-

žimo red in snago pri živini, dobimo ves naš trud stoterno povrnjen. Poleg vseh prej navedenih del, katere sem v glavnih potezah orisala, moram omeniti še splošno izobrazbo. Nekaj let je že, kar sem zapustila šolske klopi in sem že precej pozabila računati, kar sem sedaj zopet obnovila. Naučila sem se tudi pravilno pisati, kar mi bo tudi koristilo. Ne bojim se več nastopati pred boljšimi osebami. Tega prej nisem bila zmožna. Rabiti znam tudi ves pribor, ki ga potrebujemo pri jedi. Kako neokorna sem bila poprej, sedaj pa mi gre prav dobro. Iz tega je razvidno, da moram biti hvaležna vsem dobrotnikom, ki so mi pripomogli k tolikim pridobitvam.
Marjetka Logar.

Radi preselitve

se odda prav poceni več sobnih in kuhinjskih predmetov kakor tudi steklenice raznih velikosti. Pojasnila v trafiki Lovšin v Kočevju.

Nakup vagonskih pošiljk koruze, pšenice in moke ugodno izvrši

tvrdka

Bregar & Krek

Ljubljana, Miklošičeva cesta št. 19.

Tvrdka dobavlja blago naravnost od proizvajalca. Vse informacije brezplačno.

**Največji slovenski
pupilarnovarni zavod**

**Mestna hranilnica
Ljubljanska**

Stanje vlog . . . Din 420,000.000

Lastne rezerve . . . „ 28,650.000

Dovoljuje posojila proti vknjižbi

Za vse obveze hranilnice jamči

Mestna občina Ljubljanska